Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

10 АВГУСТ 1970 й. 5-йил чиқиши. ДУШАНБА № 187 (1555). БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тошкент — жаҳонга

ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАР

«Ташхимсельмаш» заводи маҳсулотларидан жаҳондаги ўнга яқин мамлакат унумли фойдаланмоқда. Корхона чет мамлакатларга тайёр машиналардан ташқари эҳтиёт қисмларни ҳам жўнатмоқда.

Бугун

корхонада Афғонистондан олинган буюртмани бажаришга киришилди. Эҳтиёт қисмларнинг янги партияси яқин орада дўст мамлакатнинг меҳнаткашларига юборилади.

ЁШЛАР КЕНГАШМОҚДАЛАР

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг мактаб интернат биносида Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари мактаблари комсомол ташкилотларининг секретарлари тўпландилар. Бу ерда 15 кунлик семинар — кенгаш ўз ишини бошлади. Унинг қатнашчилари комсомол ва ёшлар ўртасида таълим-тарбия ишларини олиб бориш, ёш авлодни Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялаш ҳақида маслаҳатлашадилар.

Кенгаш-семинар машғулотларида Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг раҳбар ходимлари, пропагандистлар, педагоглар лекция ва суҳбатлар ўтказадилар.

300 дан ортиқ йигит-қиз қатнашаётган бу кенгашда амалий машғулотлар ўтказилгач, унинг иштирокчиларидан имтиҳонлар олинади.

Шаҳар — қишлоққа

ПАРРАНДАЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

Республика давлат лойиҳа институтининг инженер-техниклари яна бир диққатга сазовор лойиҳани ишлаб бўлдилар. У Оржоникидзе районида қуриладиган паррандачилик техникуми биносининг ҳужжатларидир.

Илгари бундай техникумлар қурилишида монолитли темир-бетон конструкциялардан фойдаланилар эди. Эндиликда ўқув даргоҳларини қуришда бундай монолитлардан воз кечилмоқда. Янги техникум биноси каркаслардан бунёд қилинади.

Техникумда республика чорвачилиги учун зарур бўлган бир неча ихтисосли мутахассислар тайёрланади.

ЯНА 20 МИНГ БОЛА ДАМ ОЛАДИ

Ҳозиргача область ҳамда шаҳар корхона ва ташкилотларига қарашли пионер лагерларида 50 мингга яқин бола дам олди.

Бугун

шаҳар ва шаҳар атрофида жойлашган 72 пионер лагерининг 3-сменасига болаларни жўнатиш тугатилди. Бу лагерларда август ойида 20 мингдан ортиқ пионер ва ўқувчи дам олади.

МАРКАЗИЙ БАЗА

Бугун

54-разъезддаги «Дружба» станцияси атрофида республика маҳаллий саноат министрлигига қарашли марказий ишлаб чиқариш базаси қурилиши бошланди.

Уч гектарда жойлашадиган бу база учун учта йирик омбор корпуслари қад кўтаради. Уларда турли корхоналарга тегишли хом ашёлар ва тайёр маҳсулотлар, техника жиҳозлари сақланади.

База қурилишидан мақсад, барча маҳсулотлар ва хом ашёларни реализация қилишни марказлаштириш ва темир йўлдан кенг фойдаланишдир.

Бир неча миллион сўмлик юк сақлайдиган бу марказий база келгуси йили ишга туширилади.

«Газоаппарат» заводида КПСС XXIV съезди шарафига бошланган социалистик мусобақа кун сайин кенг қулоч ёзмоқда.

СУРАТДА: корхонанинг съезд олди меҳнат вахтасида туриб унумли меҳнат қилаётган илғор слесари коммунистик меҳнат зарбдори Мария Садчикова.

ЕР ОСТИДАГИ ЎН ҚАТЛАМ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих ва археология илмий тадқиқот институтининг ходимлари Ангрен атрофидаги Кулбулоқ қишлоғида бир неча йиллардан бери қазиш ишларини олиб бормоқдалар. Бу ерда жуда қадимги даврларга мансуб бўлган бир неча қатламлар ўрганилди.

— Институт олимлари Ўзбекистонда биринчи марта топишга муяссар бўлган ибтидоий даврга хос бўлган ягона ҳайкал бу,— деди институт археология секторининг мудири Мирвоҳид Қосимов. Қазиш ишларини олиб бориш давомида ўндан ортиқ қатлам қўлга киритилди. Бу қатламлар инсоният тараққиётининг турли хил даврларини ўзида акс эттиради.

Бу йил яна уч қатлам очиб кўрилди. Уларда тош даврига хос қуроллар ва ҳайвонот дунёси суяклари топилди.

Осиё ва Африка мамлакатлари. Тошкент-70 кинофестивали

ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР II КИНОФЕСТИВАЛГА

Осиё ва Африка мамлакатлари II кинофестивали дирекциясига ер шарининг турли бурчакларидан янги хабарлар, фестивалда қатнашишга розилик билдирилган хатлар келмоқда.

Яқинда, бир қанча қардош республикалардан фестивалда намойиш этишга тақдим қилинган бадиий ва ҳужжатли фильмлар рўйхати келди. Жумладан, Озарбайжон киночилари «Севил», «Салом, Жазоир» фильмларини тақдим этишган. Бундан ташқари, Туркманистоннинг Каспий балиқчилари ҳақида ҳикоя қилувчи «Денгизга йиқилган одам» бадиий фильми ва «Қорақум канали» ҳужжатли фильми, Қирғизистоннинг «Қараш довонида отилган ўқ» бадиий фильми ва «Мерос» рангли ҳужжатли фильми, Тожикистоннинг «Кўҳна мачит ёнидаги учрашув» бадиий фильмлари ҳам фестивалда намойиш қилинади.

Меҳнат Қизил байроқ орденли тўқимачилик комбинатида КПСС XXIV съезди шарафига бошланган умумхалқ мусобақаси — съезд олди меҳнат вахтаси тобора ривож топмоқда. Корхонанинг барча цех ва участкаларида съездни муносиб кутиб олиш учун қўшимча мажбуриятлар қабул қилинаётир.

СУРАТДА: съездолди меҳнат вахтасида туриб баракали ишлаётган 2-йигирув фабрикасининг ёш ишчиси Нури Ғафурова.

М. Нуриддинов фотолари.

ЯНГИ МАҲСУЛОТ

Шаҳримиздаги «Металлобитремонт» комбинатининг маҳсулотини деярли ҳар бир уйда учратиш мумкин. Эшик ва дераза тутқичлари, вешалкалар, ошхонадаги коса-товоқларни қўядиган турли хил мосламалар мана шу корхонада тайёрланади. Комбинатда 500 га яқин номда маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Яқинда, бу ерда енгил автомашиналарнинг ғилдираклари учун хромланган қопқоқлар ҳамда оригинал багажниклар тайёрлаш йўлга қўйилди. Бунда М. Саакянц бошчилик қилаётган 11-цех коллективининг хизмати катта бўлди. Улар июль ойи топшириғини 120 процент қилиб ўриндадилар.

Комбинат ишчи ва хизматчилари КПСС XXIV съезди шарафига зарбдор вахтада туриб, йиллик планни 20 декабрга бажаришга аҳд қилдилар.

НЕФТЧИЛАРНИНГ ЯНГИ ОИЛАСИ

Ўзбекистоннинг нефть корхоналаридаги инженер мутахассисларнинг отряди ёш мутахассислар ҳисобига ўсиб бормоқда.

Бугун

Тошкент Давлат политехника институтида «Нефть ва газ манбаъларининг технологияси ва комплекс механизацияси» мутахассислиги бўйича кон инженерлигини битирувчилар учун давлат имтиҳонлари ниҳоясига етди. Ана шу мутахассислик бўйича 43 инженер тайёрланди. Институтни битирувчилар хилма-хил ва қизиқарли темалар бўйича дипломлар ёқладилар.

Дипломантлар қудуқлар қазиш, нефть ва газ манбаъларидан фақат Ўзбекистондагина эмас, балки Чечен-Ингушетия, Татаристон, Бошқирдистон автоном республикалари ва Тожикистон ССРда фойдаланиш ҳақида лойиҳалар тайёрладилар.

Битирувчилардан М. Ҳошимов, М. Кисловский, Ҳ. Турсунов, В. Акулов, А. Урунов, М. Хонбоев, М. Шербоев, М. Мамажонова ва бошқаларнинг ишлари республикамизнинг бир қатор нефть ва газ конларидаги техника тараққиётига бағишланди.

Давлат имтиҳон комиссияси битирувчиларнинг дипломларига «аъло» ва «яхши» баҳолар берди.

АЛОҚАЧИЛАР СПАРТАКИАДАСИ

Тошкентга республиканинг барча областларидан алоқачи спортчилар етиб келдилар.

Пойтахтимизда уларнинг иккинчи спартакиадаси бошланди. Бир ҳафта давом этадиган кураш мусобақалари «Спартак» ва «Старт» стадионлари ҳамда ТошМИнинг отиш майдонларида ўтказилмоқда.

Спартакиадани республика алоқа министрлиги ташкил қилган. Унда почтальонлар, телеграфчилар, киноскачилар ва бошқа касб эгаларидан иборат 450 киши қатнашади.

УЧҚУЛОЧ ҚЎРҒОШИНИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Самарқанд геология трестига қарашли Зарафшон комплекс қидирув разведкаси экспедицияси, Учқулоч геология ва қидирув партияси Жанубий-Ғарбий Нурота тоғининг Учқулоч майдонида қўрғошин маъдан конини топдилар. Учқулоч қўрғошин конини Ленин мукофоти лауреатлари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган геологлар Илья Сокол, Константин Шлуьятников бошлиқ кон қидирувчилар отряди бундан бир неча йил илгари назарий жиҳатдан аниқлаб берганди.

Ҳозир Учқулочда Абдулла Примов бошлиқ хазинатопарлар группаси шахта қуриш ишларига киришиб кетди. Шу йилнинг охирида бу ерда 2 та шахта ишга туширилади.

Ҳозирги кунда Учқулочда пармалаш, геологик суратга олиш, турар-жой бинолари бунёд этиш ишлари кизғин бошланиб кетди.

«ОТА» БАЙРАМИ

Пушкин номли маданият ва истироҳат боғи икки кун дам олувчилар билан гавжум бўлди. Истироҳатгоҳда «Ота» деган театрлаштирилган байрам ўтказилди.

Боққа оқшом тушиши билан карнай-сурнайларнинг овози баралла янграйди. Катта дарвозадан енгил машинада нуроний отахон кириб келади. У — Ўзбекистон ССР Марказий ижроия комитетининг раиси Йўлдош ота Охунбобоев дам олувчилар билан саломлашади. Пионерлар унинг бўйнига галстук боғлаб, фахрий пионерликка қабул қиладилар. Ота ролини ижро этган «Ёш гвардия» театрининг артисти Т. Аҳмедов Ўзбекистон оқсоқолининг образини яратган.

Боғда байрам авжига чиқади. Турли ўйин-кулгилар. музика садолари янграйди. Шу пайт, отишма бошланади. Қизил аскарлар халқнинг тинчлигини бузаётган босмачилар тўдасини тор-мор келтирадилар

Байрамда Ота ҳақида адабий эшиттиришлар олиб борилди. Унинг оила аъзолари, ёр-биродарлари хотиралари тингланди. Ўзбекистон Марказий Ижроия комитетининг секретари бўлиб ишлаган М. Исамуҳамедов Йўлдош отанинг яхши фазилатлари ҳақида гапириб беради.

Охунбобоев номи билан аталаётган Калинин районидаги колхоз, бош кийимлар фабрикаси, медицина билим юрти, маданият уйи. ёш томошабинлар театри турли хил виставкалар ташкил қилиб, байрамга файз киритдилар.

Й. Охунбобоев туғилган куннинг 85 йиллиги муносабати билан ўтказилган байрам томошаларида «Ёш гвардия», ёш томошабинлар театри, Тошкент гарнизонининг солдатлари, отда юриш олий мактабининг ўқувчилари, филармония артистлари актив қатнашдилар.

ЖАНУБИЙ СОҲИЛЛАРДАН

Тошкентдаги ёш табиатшунослар марказий станцияси тўгаракларининг аъзолари Ялтадан қайтиб келдилар. Болалар бир ой давомида Қримнинг жанубий соҳилларида ўсимликлар, ҳайвонот дунёсини ўргандилар. Айни пайтда, ранг-баранг намуналардан иборат коллекциялар тўпладилар ва Қримдаги тенгдош ҳам касбларининг ишлари билан танишдилар.

Об-ҳаво бугун

кечаси 18-20, эртага кундузи 34-36 даража иссиқ бўлади. Ҳаво булутланиб турсада, ёғингарчилик бўлмайди.

ҚУЛАЙЛИК

Яқинда Болгар даҳасидаги «Вагон ремонт заводи» трамвай тўхташ бекатида ҳайдовчи ва кондукторлар учун ошхона қурилди. Шунингдек, бинода диспетчер хонаси ҳам жойлашган. Йўловчилар учун кутиш жойи ҳам бунёд этилди. Бу қулайликлардан 2, 10, 12-трамвайларнинг ҳайдовчилари, кондукторлари ҳамда йўловчилар мамнун бўлдилар.

ГУЛҚАЙЧИ

Тошкентдаги асбобсозлик заводи кенг истеъмол молларидан яна бирини ишлаб чиқара бошлади. Бу гулқайчидир. Қайчининг дастаклари ёғоч ва пластмассадан тайёрланган бўлиб, ихчам ва енгилдир.

Корхона шу йилнинг ўзида гулқайчидан 20 минг дона ишлаб чиқаради.

◆ ЎЗБЕК ҚИЗИ ОВОЗИ

«ЭКСПО—70» ТААССУРОТЛАРИ

Японияниинг Осако шаҳрида очилган «ЭКСПО-70» Халқаро ярмаркаси бутун дунёдаги кишиларнинг диққатини жалб этди. СССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг делегацияси Японияга бориб ярмарка билан танишди. Делегация орасида Тошкентдаги Булка-кондитер комбинатининг директори Роза Аббосова ҳам бор эди. У мухбиримизга сафар хотиралари ҳақида қуйидагиларни гапириб берди.

— Биз, совет мутахассислари тушган ҳаво лайнери Россиянинг саноат шаҳарлари, Сибирь ўрмонлари, Узоқ Шарқ соҳилларини ортда қолдириб, Токиога етиб келди.

Токиода кутиб олинганимиздан кейин, Осакага етиб бордик. Халқаро «ЭКСПО-70» кўргазмаси билан қизиқиб танишишга киришдик. Кўргазма ўз олдига қўйган асосий мақсади, тўплаган сон-саноқсиз экспонатлари билан диққатга сазовор. 30 гектар майдонга жойлашган бу ярмаркада жаҳондаги 75 мамлакат ва халқаро ташкилотлар ўз экспонатларини намойиш қилмоқда.

Совет Иттифоқининг павильонлари оддий япон меҳнаткашларинигина эмас, балки бу ерга ер юзининг турли бурчакларидан етиб келаётган миллионлаб кишиларни қизиқтирмоқда.

Жаҳонда биринчи социалистик давлат — Совет Иттифоқининг бугунги мазмунли ҳаётини акс этдирувчи павильон архитектураси лойиҳасининг муаллифи москвалик меъмор Осохиндир.

Совет павильони ярмаркадаги 120 павильон орасида энг катталиги, гўзаллиги билан ажралиб туради. У уч қаватдан иборатдир.

Биринчи қават башариятнинг буюк раҳнамоси В. И. Лениннинг ҳаёти ва унинг ўлмас ғояларининг тантанасига бағишланган. Унда социализм даврида инсониятнинг ҳар томонлама ривожланиши ва тараққиёти ёрқин далиллар билан кўрсатилган. Бу бўлимга келувчи чет эллик туристлар мамлакатимизда аҳолига яратиб берилаётган яхши шароитларни кўриб ҳайратда қолмоқдалар.

Иккинчи қаватдаги маданият ва санъатга бағишланган ранг-баранг экспонатлар ҳар бир кишига бир талай таассурот бермоқда. Мамлакатимизда олий ўқув юртларининг кўплиги, илмий даргоҳларда тадқиқот ишларининг кенг кўламда олиб борилаётгани, санъатнинг барча турлари ривожланаётганлиги акс эттирилган. Шунингдек, учинчи қават Сибирь ва Узоқ Шарқнинг бугунги жўшқин ҳаёти. ажойиб ўлкаларга айланганлигига бағишланган.

Совет Иттифоқи павильонидаги муҳим воқеалардан бири доҳий В. И. Ленинга бағишлаб ўтказилаётган сиёсий ва маданий тадбирлардир. Бу маросимларда олимлар, етук мутахассислар доҳий ғояларининг оламшумул ғалабасига бағишлаб жуда кўп суҳбатлар ўтказмоқдалар. Уларни тинглашда минглаб япон меҳнаткашлари қатнашмоқдалар.

Бизнинг павильонда гўзал Ўзбекистонимиз ҳаётига бағишланган ранг-баранг экспонатлар жуда кўп. Томошабинлар қадимий ва навқирон Самарқанд, Бухоро, Хива шаҳарларининг манзараларини акс эттирувчи рангдор суратларни завқ билан кўрмоқдалар. Айниқса, республика халқ усталари яратган нафис буюмлар ўзининг гўзаллиги билан ҳаммани мафтун этади. Чўғдек гиламлар, жарангдор сопол буюмлар, бежирим идишлар олдида томошабинларнинг кўплаб тўпланишаётганлигини кўриш мумкин.

Мамлакатимиз павильони учун 600 ўринли кинотеатр ва 800 ўринли концерт зали ҳам қуриб берилган. Ана шу томошагоҳларда ўзбек совет маданиятининг асосчиси, оташин куйчи Ҳамза Ҳакимзоданинг ҳаётига бағишланган ҳужжатли фильм бир неча бор намойиш қилинди. Саҳнада Меҳнат Қизил байроқ орденли ўзбек давлат филармониясининг раққоса қизлари ўзбек ўйинларини ижро этиб, томошабинларни лол қолдирдилар. Ана шу саҳналарда ўзбек аёллари киядиган ранг-баранг либослар ҳам кўз-кўз этилди.

Хуллас, халқаро кўргазмадан бир талай таассуротлар билан Она-Ватанимизга қайтиб келдик.

◆ Ўлкамиз бойлиги

ПИЧАНЗОР ОЛТИНИ

«Тошкентгеология» трестига қарашли Шарқий Қурама геология қидирув разведкаси экспедицияси яна бир олтин конини топишга муяссар бўлди.

Пичанзор олтин конини топишда хазинатопарлардан Э. Э. Ҳабибов, В. Мартинов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган геолог Григорий Малматин, Тўлқин Шоёқубов ўртоқларнинг хизматлари катта бўлди.

Ҳозирги кунда янги олтин кони разведкадан тўла чиқарилиб, пармалаш ишлари бошланиб кетди.

Бу олтин кони Кўчбулоқ, Қизил Олмасой, Чодак, Туғберди конларидан кейингиси, кенжатойидир.

Маъдан олтини экспедициянинг экспериментал лабораторияси синовидан ўтказилди. Натижада, маъдан таркибида соф олтин константаси кўп эканлиги ҳам аниқланди.

Шу йилнинг охирида, бу коннинг олтинини Чодак олтин саралаш фабрикаси қабул қилиб, Она-Ватанга ҳадя этади. Бу хазина КПСС XXIV съездига муносиб совға бўлади.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ XII ЧАҚИРИҚ VI СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети депутатларга маълум қиладики, Тошкент шаҳар Советининг XII чақириқ VI сессияси 1970 йил 14 август эрталаб соат 10 да республика Билим уйи (Киров кўчаси, 24 уй)да чақирилади.

Сессия кун тартибига қуйидаги масалалар киритилган: 1. «Главташкентстрой» ташкилотлари, шаҳар уй-жой бошқармаси ва барча турдаги пассажир транспортлари ишини координациялаш ва ривожлантириш бошқармасида қишки шароитларда ишлашга тайёргарликнинг бориши ҳақида.

Докладчилар: «Главташкентстрой» бошлиғи **В. Н. Маркин.**

Шаҳар уй-жой бошқармасининг бошлиғи **К. Х. Бурхонхўжаев.**

Барча турдаги пассажир транспортлари ишини координациялаш ва ривожлантириш бошқармасининг бошлиғи **А. М. Мўминов.**

2. Шаҳар Совети турар-жой хўжалиги доимий комиссияси иши тўғрисидаги ҳисобот.

Докладчи: доимий комиссия раиси **Г. С. Финкельштейн.**

Депутатлар ўша ернинг ўзида 1970 йил 14 август эрталаб соат 9 дан рўйхатга олинадилар.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

Футбол

Кубок эгаси аниқланди

Шанба куни Москвада СССР Кубоги учун финал ўйини ўтказилди. Бу учрашувда икки Динамо клуби— Тбилиси ва Москва футболчилари учрашди. Командалар қуйидаги составда ўйнади:

«Динамо» (Москва) — Яшин, Штапов, Смирнов, Зиков, Маслов, Аничкин, Эштреков, Козлов, Авруцкий, (Семин) Уткин, Еврюжихин.

«Динамо» (Тбилиси) Урушадзе, Дзодзуашвили, Челидзе (Илиади), Хурцилава, Цховребов, (Хинчикашвили), Петриашвили, Кутивадзе, Асатиани, Мачаидзе, Г. Нодия, Гавашели.

Биринчи таймда майдонда ҳар иккала команда ҳам бу учрашувга пухта ҳозирлик кўриб келганликлари сезилди. Лекин вақт ўтиб бориши билан москваликлар тўпни тўғри ошириш ва тезлик билан ҳужумга ўтишлари орқали грузинлардан анча устун эканликларини кўрсатишди. Ҳисоб 17 минутда очилди. Тбилисиликлар дарвозасига штраф тўпи берилди. Москвалик ярим ҳимоячи Маслов тепган штраф тўпи рақибларидан бирига тегиб ўнг қанотда турган Эштреков оёғига тушди. У Урушадзе дарвозасига тўпни аниқ йўналтирди. Ҳисоб 1:0. Москваликлар фойдасига.

Иккинчи тайм тбилисиликлар ҳужуми билан бошланди. Улар Яшин дарвозаси олдида бирнеча марта хавфли вазият туғдиришди. Москваликлар эса рақибларининг бу кетма-кет қилаётган ҳужумларига гоҳида лекин, хавфли ҳужум билан жавоб қайтаришди. Бу ҳужумлардан бири москваликларни олдинга олиб чиқди. 62 минутда Еврюжихин тўпни аниқ тўхтатиб қолиб уни дарвозага секинлик билан тўғри йўналтирди. Дарвозабон Урушадзе бу тўпни олишга ожизлик қилди.

Тўрт минут ўтар-ўтмас тбилисилик Цховребов ўрнига тушган Хинчикашвили зарб билан тепган тўпини дарвозабон Яшин қайтариб қололмади. Грузиялик футболчилар ҳамкасблари дарвозасига бошқа тўп кирита олмадилар.

Шундай қилиб «Динамо» (Тбилиси) футболчилари устидан 2:1 ҳисобида ғалаба қозонган «Динамо» (Москва) командаси СССР Кубогини олиш шарафига муяссар бўлди.

● КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИЮЛЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ—АМАЛДА

ДЕҲҚОНЛАРНИНГ МАДАДКОРИМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумида қилган докладида «Ташсельмаш» заводи коллективининг ишига ҳам юксак баҳо берди.

Ташсельмашчилар завод ташкил топгандан бери ўтган 40 йил ичида ўз корхоналарининг илғор техника ва мураккаб маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган даражага кўтарилиши йўлида жуда катта қаҳрамонлик ва ижодий изланиш ишларини олиб бордилар.

Советлар мамлакатининг биринчи беш йилликлари даврида бунёд этилган Ўзбекистондаги машинасозлик корхоналарининг тўнғичи бўлган «Ташсельмаш» заводи дастлабки кундан то ҳозирги кунгача пахтачилик учун мўлжалланган қишлоқ хўжалик техникаларини ишлаб чиқариш устида бош қотиради.

Завод дастлаб от сеялкаси ва бир омочли плуг ишлаб чиқаришдан қишлоқ хўжалик машиналари комплексидан тортиб то пахта териш машиналарини ўзлаштириш ва ишлаб чиқаришгача бўлган жараёнларни босиб ўтди.

Корхонанинг пахта териш машиналарини ишлаб чиқариши ўз тарихига эга.

Завод дастлабки пахта териш машиналарини ишлаб чиқаргандан бери ўтган 20 йил ичида ўз ишлаб чиқаришини 11 марта қайта ўзгартирди. Бош йиғув конвейери эса янги ва модернизациядаги машиналарнинг конструкцияси билан ўзгартирилди.

Кўп минг кишилик коллектив аъзоларининг меҳнати ўз самарасини кўрсатяпти. Агар 1958 йили машиналар билан 65 минг тонна пахта териб олинган ва бу кўрсаткич барча ҳосилнинг атиги 2 процентини ташкил этган бўлса, 1968 йили машиналар билан 1 миллион 620 минг тонна ёки ҳосилнинг деярли 41 проценти йиғиб олинди.

Эндиликда республикамизнинг бепоён пахта майдонларида ҳосил йиғим-терими даврида «Ташсельмаш» заводи ишчилари, инженер-техник ходимларининг қўли билан яратилган «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли минглаб пахта териш машиналари ҳайқириғи эшитилади.

КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб, завод партия ташкилоти коллектив аъзоларини янги техника ва илғор технологияларни қўллашга, ишлаб чиқаришни механизациялашга сафарбар этяпти.

Бу ўринда, гарчи ҳали ишлар охирига етказилмаган бўлсада, кулранг чўян тайёрланадиган қуюв цехининг техник жиҳатдан реконструкция қилинганини айтиш керак. Бу ерда деярли ҳамма технологик ишлаб чиқариш процесслари механизациялашгандир.

Корхонамизда тайёрлов-пресслаш ишлаб чиқариши ҳам кескин ўзгарди. Заводда амалга ошириладиган барча пайвандлаш ишларининг тўртдан уч қисми автомат ва ярим автомат тарзида бажарилади. Деталларга механик ишлов бериш ишлари ҳам махсус агрегатларда амалга ошириляпти.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планлари яхши самара беряпти. Жумладан, НОТ плани асбобсозлик хўжалигида, машина формовкаси конвейер участкаларида, асбобларни чархлаш участкасида ва деталларга механик ишлов бериш участкасида ўзининг самарасини кўрсатяпти. Бу ерда меҳнат унумдорлиги анча ошиб, яхши натижалар қўлга киритиляпти.

Заводимизда коллектив тараққиётнинг социал беш йиллик плани ва социалистик меҳнат интизомининг ижтимоий Кодекси ишлаб чиқилиб, кенг муҳокама қилинган. Бу тадбирлар коллективда шахснинг социал тараққиётини белгилайди ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлайди.

Бутун мамлакатимизда бўлгани каби, заводимизда ҳам В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига меҳнат ва сиёсий кўтаринкилик жуда баланд бўлди. Социалистик мусобақанинг янгидан-янги тўлқинлари бутун коллективимизни янги меҳнат зафарларига чорлади, янги ташаббуслар ва рекордлар туғилди.

Қуюв цехининг формовкачи коммунистларидан Н. Гараев ва Ғ. Аҳмедов ўртоқлар шахсий беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш ташаббуси билан чиқдилар. Партия ташкилоти томонидан маъқулланган бу ташаббусга юзлаб ишчилар қўшилди. Ҳозирги кунда заводимизнинг 748 ишчиси 1971 йил ҳисобига маҳсулот тайёрлаяпти.

Коллективимиз аъзолари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни янада яхшилаш ва халқ хўжалигида тежамкорликка қатъий риоя қилиш ҳақида»ги Хатига жавобан тежамкорлик ва самарадорлик учун курашни қизитиб юбордилар.

Завод ишчилари ўтган йили 1968 йилга қараганда 2069 та (икки қаторли ҳисобида) кўп пахта териш машиналари тайёрладилар. Пахта териш машиналарига эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш кейинги тўрт йил ичида икки баравarga кўпайди, меҳнат унумдорлиги эса 20 процентга ошди.

1970 йил биринчи ярим йиллик плани ҳам муваффақиятли бажарилди. Ана шу давр ичида «Ўзбекистон» пахта териш машинасидан 2800 таси ишлаб чиқарилди, пландан ташқари, 300 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар ва ҳар хил маҳсулотлар тайёрланди.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари заводимизнинг коммунистлари ва коллективимизнинг барча аъзолари олдига янгидан-янги вазифалар қўяди. Биз заводни реконструкция қилиш ҳисобига пахта териш машиналари ишлаб чиқаришни кўпайтиришимиз керак. Шунингдек, биз ички резервларни ишга солишимиз, мавжуд ускуналардан самарали фойдаланишимиз, ҳар бир ишчи вақтидан унумли фойдаланишимиз, меҳнатни ташкил этишни яхшилаш ва ишлаб чиқаришни бошқаришни янада намунали этиш эвазига қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришни кўпайтиришимиз керак.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорида топширилган иш учун раҳбар партия кадрлари ва барча коммунистларнинг масъулиятини ошириш яна бир бор таъкидлаб ўтилади. Биз партиямизнинг бу талабини бажаришга ҳаракат қиламиз.

Заводда реконструкция бўйича каттагина ишлар амалга ошириляпти. Биринчи навбатда, қуюв цехини реконструкция қилишни ниҳоясига етказишга ва кучли голванотермик бўлимни бунёд этишга қаратилган жуда катта ишлар амалга ошириляпти.

Заводимизнинг Чирчиқ шаҳрида ва Сирдарё районидаги Сирдарё посёлкасида ташкил этилган филиаллари ҳам маҳсулот ишлаб чиқара бошлади.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорлари бизнинг зиммамизга яна бир масъулиятли, катта аҳамиятга эга бўлган хўжалик масаласини— кулранг чўян тайёрланадиган цехимизнинг ишини янги босқичга кўтаришни вазифа қилиб қўйди.

Бу цех кўпдан бери қуйма ишлаб чиқариш планини бажара олмай келади. «Главхлопкомаш» системасидаги барча қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводлари коллективларининг кулранг чўянга бўлган талаби қондирилмаяпти. Бу нарса қишлоқ хўжалик машиналари ва уларга тайёрланадиган эҳтиёт қисмларга салбий таъсир қилмасдан қолмайди, албатта. Завод маъмурияти ва партия комитети қуюв цехининг ишини яхшилаш юзасидан қатор тадбирлар белгиламоқда.

Завод партия комитети коллектив аъзоларини КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Пленумда қилган доклади ва шу доклад юзасидан КПСС Марказий Комитети қабул қилган қарорини коллектив аъзолари ўртасида кенг тушунтирмоқдалар. Сиёсий ахборотчилар, агитаторлар цехларда ва ишлаб чиқариш бўлимларида суҳбатлар ўтказишяпти.

Цех партия ташкилотларида партия мажлисларини ўтказишга тайёргарлик кўриляпти. Бу мажлисларда коммунистлар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган бош масалаларни аниқлаб оладилар.

Орденли «Ташсельмаш» заводи коллективи ўзининг ажойиб меҳнат анъаналарини давом эттириб, бу гал ҳам партиямизнинг қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш юзасидан совет кишилари олдига қўйган янги-янги вазифаларини бажариш йўлида бутун куч-ғайратини аямайди.

С. НОСОВЕЦ,
«Ташсельмаш» заводи партия комитети секретарининг ўринбосари.

«Йўлинг тоза бўлса, кўнглинг равшан тортади» — дейилади ҳикматлардан бирида. Ҳақиқатан ҳам шундай. Гўзал шаҳримизнинг чиннидек топ-тоза, озода кўчалари, хиёбонларини кўрганингизда беихтиёр шоферларни эслайсиз.

«Горавтодормехбаза»нинг ишчан шоферларидан бири А. Кучаевнинг ҳам бу ишда муносиб ҳиссаси бўлмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ЭСКИ ЯНГИНИ АСРАЙДИ

Бундан тўрт йил илгари Захариқ, даҳасидаги маҳаллага йўлингиз тушганми! Тушган бўлса, кўргансиз: озиқ-овқат магазини, соя салқингина чойхона, сомсапазлик дўкони. Ҳордиқ чиқариб, кўк чойни ичиб, сўнг ҳар ким ўз юмушига кетарди. 36, 32, 36-«к» автобуслари мунтазам қатнарди. Захариқ тўхташ жойида эни уч метр, бўйи олти метр келадиган усти бекитилган соябон бўларди. Қорли, ёмғирли кунларда 13-мактабга қатнайдиган юқори синф ўқувчилари, қариялар, умуман, ҳамма ўша соябонни қурган Уста Обид, ускуналарни берган маҳалла коллективи ҳақида кўп илиқ сўзларни айтишарди. Энди-чи! Ҳеч гапдан ҳеч гап йўқ, ўша соябонимизни қандайдир ташкилотдан келиб, бузиб олиб кетишди. Аҳоли маҳалла комитети раиси Жўра Содиқовдан сўради:

— Нима бўлди, қачон соябон қурилади!

Жўра ака:

— Ўзим ҳам ҳайронман, — дейди, — биз, қариялар, соддамиз. Бир дилозор келиб типовой соябон қуриб берамиз, деса ишонибмиз. Энди на янги соябон бор, на ўша эски соябоннинг ускунаси. Эски янгини асрайди. Ҳозир, айрим пайтлар, автобус кутасан. Иссиқ. Соя йўқ. Чойхона, магазин салқинида кутиб, автобус келиши билан чопасан: яхши шофер бўлса, сени олади, айримлари, аксинча, етиб келишинг билан, эшикни шарақ этиб ёпади-ю, жўнайди. Соябонни бузган ташкилот раҳбарларига соябон ўрнатиб бер, дейдиган азамат топилармикин!

Риҳсилло **НЕЪМАТИЛЛАЕВ,**
Захариқдаги Новза маҳалла комитетининг аъзоси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

В. И. ЛЕНИН АСАРЛАРИ ТЎПЛАМИ

РИМ. Римдаги прогрессив «Эдитори риунити» нашриёти В. И. Лениннинг Осиё мамлакатларидаги миллий-озодлик ҳаракатига бағишланган мақола ва нутқлар тўпламини итальян тилига таржима қилдириб, «Осиёнинг уйғониши» деган ном билан босиб чиқарди.

«Унита» — газетаси тўпламнинг нашр этилганлиги тўғрисида хабар бериб, В. И. Ленин 1900 йилдан тортиб 1923 йилгача ёзган асарлари бу тўпламга киритилганлигини таъкидлайди.

(ТАСС).

ФЕРРАРА ҲОКИМИ— КОММУНИСТ

РИМ. Италиянинг Катта Феррара шаҳрида Компартия, Социалистик партия ва Италия Пролетар бирлиги социалистик партиясининг вакилларидан сўл жунта (ҳокимиятнинг ижроия органи) тузилди. Коммунист Радамес Коста Феррара ҳоким қилиб сайланди.

МУТАХАССИСЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

ДЕҲЛИ. Ватан фан ва техникасини ривожлантиришга ўз ҳиссасини қўшаётган ёш ҳинд мутахассисларининг сафлари йил сайин кенгайиб бормоқда. Миллий университетларда, институтларда диплом олган минг-минглаб мутахассислар миллий саноатнинг ядро физикаси, электроника, металлургия, автомобилсозлик каби янги тармоқларида ишламоқдалар. ПТИ агентлигининг хабар беришича, Ҳиндистонда илмий ходимлар ва инженер-техник ходимлар сони мамлакат республика деб эълон қилинган 1950 йилдагига нисбатан олти баравар кўпайган.

СЎЛ КАСАБА СОЮЗ АРБОБИ ҚАЙТА САЙЛАНДИ

ЛОНДОН. Эрнест Робертс Англиядаги энг йирик касаба союзлардан бири — Машинасозлар ва қуювчилар бирлашган касаба союзи бош секретарининг ёрдамчиси қилиб сайланди. Эрнест Робертс ўзининг сўл прогрессив қарашлари билан танишдир. У сайловда жуда кўп овоз олди. Унинг рақиби бўлган ўнг касаба союз арбоби қаттиқ мағлубиятга учради.

(ТАСС).

Совет Иттифоқи савдо битимига биноан Покистонга машиналар, станоклар, тракторлар, приборлар ва бошқа жиҳозлар етказиб бермоқда. Совет мутахассислари совет техникасини ўзлаштиришда покистонлик ҳамкасбларига ёрдам беришмоқда.

СУРАТДА: Карочидаги кемасозлик верфида совет ускуналарини монтаж қилиш.

В. Вавилов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

✻ Социализм мамлакатларида

Халқ Польшасининг қўнғир кўмир запаслари миллиард тонналар билан ҳисобланади. Мамлакат энергетикаси учун жуда зарур бўлган бу ёқилғини қазиб олиш йил сайин кўпаймоқда.

СУРАТДА: Конина районида кўмирни очиқ усулда қазиб олиш.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

БОЛАЛАР ИЖОДИ ОЛАМИДА

БУХАРЕСТ. Румыния, Венгрия, ГДР, Польша ва Совет Иттифоқидаги мактабларнинг ўқувчиларидан ўн мингдан ортиқроқ киши «Болаларни ҳозирги замон фан ва техника тараққиёти шароитларида тарбиялаш» мавзусига бағишланган халқаро конференция очилган кунларда Бухарестда ишлаб турган болалар техника ижодиёти виставкасида иштирок этди.

Стендларга транзисторли радиоприёмниклар ва телевизорлар, магнитофонлар, самолёт ва пароходларнинг моделлари, ҳисоблаш машиналари ва бошқа нарсалар қўйилди. Болалар томонидан ясалган радио билан бошқариладиган робот ҳамманинг эътиборини ўзига жалб этди.

ЁШЛАРГА МЕҲРИБОНЛИК

ГАВАНА. Ҳозир Куба мактабларининг ёзги каникулда дам олаётган ўқувчилари давлат томонидан эътибор ва ғамхўрлик билан қамраб олинган. Куба Ёш коммунистлар союзи миллий комитетининг хабар беришича, биргина Орьенте вилоятидаги лагерларда 90 мингдан зиёдроқ бола дам олмоқда. Улар Куба халқининг озодлик ва мустақиллик учун олиб борган қаҳрамонона кураши билан боғлиқ тарихий жойларга юриш қилмоқдалар. Спорт мусобақаларида иштирок этмоқдалар, мамлакат болалари артистлик коллективларининг энг яхши томошаларини кўрмоқдалар.

КУТУБХОНА ИШИ РИВОЖ ТОПМОҚДА

БУДАПЕШТ. Венгрияда қарийб 9200 та кутубхона ишлаб турибди. Бу кутубхоналар мамлакат аҳолисининг салкам 22 процентига хизмат кўрсатади. Бултур кутубхоналар янги китобларни сотиб олишга қарийб 37 миллион форинт сарфлади.

«Юзта қишлоққа юзта кутубхона» деган шиор остида ўтказилаётган ҳаракат Венгрия Халқ Республикасида зўр муваффақият қозонмоқда. Бу ҳаракат Венгрия Совет Армияси томонидан озод қилинганлигининг 25 йиллиги шарафига авж олдириб юборилган эди. Бу ҳаракатнинг мақсади қишлоқ кутубхоналари шохобчаларини кенгайтиришдан иборат. Жамоат ва оммавий ташкилотларнинг иштирокида қишлоқ кутубхоналарини қуриш ва ремонт қилишга салкам 10 миллион форинт сарфланди.

«Эркин дунё»нинг башараси

Полициянинг навбатдаги қурбони

НЬЮ-ЙОРК. Яна бир америкалик йигит полиция қурбони бўлди. Коннектикут штатининг Хартфорд шаҳрида негрлар ва пуэрто риколиклар билан полиция ўртасида тўрт кундан бери давом этаётган тўқнашув вақтида пуэрто-риколик 19 яшар йигит Э. Гонзалес ўлдирилди. Бу шум хабар Гетто аҳолисининг ғазабини яна қўзғаб юборди.

(ТАСС).

Квартира ҳақи ошмоқда

ЖЕНЕВА. Швейцарияда квартира ҳақи тўхтовсиз ошиб бормоқда. Саноат ва меҳнат федерал бюросининг маълумотларига кўра, 1969 йил майидан 1970 йил майигача қадар ўтган бир йил ичида мамлакатда квартира ҳақи ўрта ҳисобда 6,4 процент ошди.

Почта тарифлари қимматлашмоқда

ЛОНДОН. Почталар ва алоқа министрлиги келгуси йил бошларидан энг кўп юбориладиган почта буюмлари учун элтиб бериш ҳақини 50 процент оширишни мўлжаллаб қўйди. Маълумки, яқинда Англияда озиқ-овқат баҳоси, транспортда юриш ҳақи анча оширилган эди.

Экономистларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, почта тарифларининг оширилиши ҳар бир инглиз оиласига йилига қўшимча бир фунт стерлингга тушади. (ТАСС).

НОЧОР АМЕРИКАЛИКЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Америка фермерларидан икки миллионга яқин киши ўз оилаларини боқишга қодир эмас. Қишлоқ хўжалик министрлиги эълон қилган статистик маълумотлар шундан далолат бериб турибди. Фермерлар ўз оилаларини боқиш учун завод ва фабрикаларда, қурилиш фирмаларида қўшимча маблағ қидиришга мажбур бўлмоқдалар. Ана шу корхоналарнинг эгалари фермерларнинг ноиложлигидан фойдаланиб, уларни қаттиқ эксплуатация қилмоқдалар.

Шу билан бирга катта ер эгаларининг олаётган фойдалари тинмай ортиб бормоқда. Министрликнинг маълумотига қараганда, 1969 йилда мамлакат қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидан олинган ҳамма даромаднинг 50 процентдан ортиғи ана шу ер эгалари ҳамёнига тушди. Ваҳоланки, йирик фермалар умуман фермаларнинг фақат 8 процентини ташкил этади холос.

СЕНАТОР ТАН ОЛДИ

ВАШИНГТОН. «Американа ҳаёт тарзи»дан ҳафсаласи пир бўлган америкалик ёшлар тобора кўпайиб бормоқда.

—Америка йигит-қизлари,— деди сенатор, — «республикачилар партияси ва демократик партияга нисбатан умидсизлик билан қарамоқдалар». Макговерн қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Америка ёшлари билан учрашувларим менда уларнинг «ўз юртида ирқчиликка тоқат қилиб келаётган ва чет эллардаги диктаторлик режимларини қўллаб-қувватлаётган демократия»дан ҳафсалалари пир бўлганлигига ишонч ҳосил қилдим. (ТАСС).

УНИВЕРСИТЕТЛАРНИНГ ЭШИКЛАРИ ЁПИҚ

КАНБЕРРА. Австралия болаларидан ярим миллиони ота-оналарининг иқтисодий аҳволи оғирлиги сабабли зарур билим олиш имкониятидан маҳрум этилган. Аборигентларнинг болалари айниқса оғир аҳволда қолганлар.

Виктория штатидаги Ла-троб университетининг ўқитувчиси Том Ропер «Афсонавий тенглик» деган китобида ана шу фактларни келтирди. Автор билим олишдаги тенгсизлик сабабларини таҳлил этади ва «ўқиш учун пул тўлаш», «қуйи синфлар» вакилларининг олий ўқув юртларига киришларига йўл қўймайди, деб таъкидлайди.

АМЕРИКА—ИСПАНИЯ БИТИМИ ТАЙЁРЛАНМОҚДА

ЛОНДОН. Испания 36 та «Фантом» самолёти ва Американинг асосан тутилган бўлсада бошқа кўп техникасини олади. Испания билан АҚШ ўртасида тузилган янги битимда шулар кўрсатилган бўлиб, у шу ой ичи имзоланса керак, деб ёзади «Дейли телеграф» газетасининг Мадриддаги мухбири.

Мухбирнинг маълумотларига кўра, Испания «Фантом» самолётларидан ташқари 5 та эсминец, иккита сув ости кемаси, десант кемалари, ҳарбий денгиз кучлари учун вертолетлар, артиллерия тўплари, 150 дан ошиқ оғир ва енгил танклар олади.

Жамоатчилик фикрига ён бериш сифатида ҳозиргача расман икки томоннинг назоратида деб ҳисобланган бўлсада амалда Америка назоратида бўлган базаларни испан маъмурлари ихтиёрига топширишга қарор қилинди.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

Озодлик матбуот агентлиги жанубий Вьетнамдан хабар беради: Халқ озодлик қуролли кучлари жангчилари шу йилнинг биринчи ярмида Америка —Сайгон қўшинлари солдатларидан 20 мингдан ортиқ кишини сафдан чиқардилар.

Тўла бўлмаган маълумотларга қараганда, ватанпарварлар Хэю районида июль ойининг ўзидагина душманнинг икки ярим мингдан ортиқ солдатини қириб ташлаганлар. Жанг операциялари давомида душманнинг 134 самолёти уриб туширилган ёки ерда яксон қилинган, душманнинг 20 дан кўп ҳарбий машинаси, шунингдек кўп миқдорда оғир қуроллари ва жанговар техникаси йўқ қилиб юборилган.

(ТАСС).

Буюк Африка кўллари районининг марказидаги манзарали тепаликларни ўз ичига олган Руанда мамлакатининг табиати жуда гўзал. Унинг халқи меҳнатсевар, кийиниши, юриш-туриши, ҳунари ўзига хос. Машҳур Руанда ўймакорлари ўз ватанларига, рассом ва ҳайкалтарошлар мамлакати, деган шуҳратни келтирдилар.

СУРАТДА: Руанданинг қадимги пойтахти Бутарэдаги миллий музей. Унинг залларида мамлакат тарихи ва санъати ҳақида ҳикоя қилувчи уч мингдан зиёд экспонатлар тўпланган.

В. Евсеев фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ШАРҚ ЮЛДУЗИ— ИЮЛЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг 7-сони босмадан чиқди.

Журналнинг бу сони Пиримқул Қодировнинг «Эрк» қиссаси билан очилади. Охунжон Ҳакимовнинг «Менинг пахтам» достонини, Йўлдош Шамшаровнинг «Чироқ» романи давомини ҳам шу сонда ўқиш мумкин.

«Шеърлар» рубрикаси остида шоирлардан А. Абдураззоқ, З. Обидов, Т. Ҳамид, Р. Абдурашидов, Н. Пардаларнинг янги шеърлари берилган. М. Хайруллаевнинг «Кўнгил» ҳикояси, А. Искандарованинг қатра ҳикоялари ҳам шу сонда чоп этилган.

«Ҳамиша ёдимизда» рубрикаси остида Ғафур Ғулом ва Хайриддин Салоҳларнинг шеърлари босилган.

● *Ҳамиша ёдимизда*

Ғафур ҒУЛОМ.

ЎЗБЕКИСТОН МАДҲИ

Яшна озод Ўзбекистон, шонли, эй, ўзбек эли.
Гулла эй, бизнинг муқаддас сен азиз тупроғимиз.
Тоғларингда бахт қуёши, боғларингда бахт ели.
Олға бошла бизни доим эй, қизил байроғимиз.
Биз ватаннинг эллари-ла бўлгумиз мангу иноқ,
Ёритар Ленин чароғи барча дилларни мудом.
Эй, совет халқи яратган ғолибона Иттифоқ,
Одамизод бахтига қил беҳисоб йиллар давом.

Меҳнатимиз кўрсатиб чўлларга озод эл кучин,
Ғайратимиз бир чароғон ўлкани қилди бино.
Ҳимматимиз қанча дарёлар яратди юрт учун.
Гуллагин эй, жонажон бўстонимиз сен доимо.
Шону иқболингни сақлашга ҳама ичдик қасам
Биз баҳодир аскарингмиз, ҳар биримиз посбон.
Ҳам яланғочдир қиличлар — ёв агар қўйса қадам,
Бошига қирғин соламиз, жон оламиз беомон.
Биз оға рус халқи бир-ла бўлгумиз мангу иноқ,
Ёритар Ленин чароғи барча дилларни мудом.
Эй, совет халқи яратган ғолибона Иттифоқ,
Одамизод бахтига қил беҳисоб йиллар давом!

1944.

Хайриддин САЛОҲ.

ТОҒЛАРГА ҚАСИДА

Қандай кетай сиздан кўнглимни узиб,
Фароғат маскани — тоғлар этаги.
Озми сайр қилдим сиз ёқда кезиб,
Кекса бахшиларнинг тинглаб эртагин.
Илк марта кўз очиб сизда англадим
Ҳаёт нашъасини, ишқ маъносини.
Оппоқ саҳарларда тўйиб тингладим
Чўпонлар янгратган най навосини.
Баъзилар айтади:—Бас қил, Хайриддин,
Ўн йиллаб куйладинг далани, тоғни.
Мен унга дейманки:— Бир тинглаб кўргин
Тоғлардан кўчгувчи акс-садони.
Учқур отга довқалб чавандоз керак,
Жайрон саҳроларни қилади ҳавас.
Бургутга кенглигу тик парвоз керак,
Менга-чи, тоғ бағри, ўтов бўлса бас!
Агар «кеч!» десалар, майли, кечаман
Юз йиллик умрдан, кайфу сафодан.
Лек дўстлар олдида қасам ичаман:
Бир нафас дилимни узмайман тоғдан.
Агар тоғ бўлмаса, бўлмасдим шоир,
Ҳаётим хастаҳол ўтарди бетоғ.
Елкамдан ғам-ташвиш босарди оғир,
Кезардим дилимда ҳасрат билан доғ.
Шу сабаб тоғлардан тушмасман айру!

Азиз АБДУРАЗЗОҚ.

ЙЎЛ УСТИДА

Йўл устида чекиб ташланган
Сигареталар
Ётар бир уюм.
Ҳаммасини ўзим чекканман,
Йўлга боқиб,
Жондан кечганман.
Йўл устида чекиб ташланган
Сигареталар
Ётар бир уюм.
Улар билан бирга кетганлар
Ҳаяжонларим,
Фикрим
Ва ўйим.
Яъни улар сигаретамас,
Чеккан азобим,
Орзиқишларим.
Орзиқиш билан
Ўтди сўроқсиз,
Балки ўтажак
Яна саноқсиз
Ёзу қишларим.
Йўл устида турибман яна.
Ғойибона сен билан яна
Сўзлашаман,
Фикрлашаман,
Гоҳ занглаб,
Гоҳ ўткирлашаман.
Йўл устида турибман яна
Чекилажак сигареталар
Балки бўлар яна бир уюм.
Келганида менинг кутганим,
Унутилажак
Орзиқишларим,
Ҳаяжонларим.
Шунча куйганим.
Тутун ютганим.

Зоҳиджон ОБИДОВ.

ЧИНДАН ҲАМ ОНА

Одатий жўн гапмас Она Ер демоқ,
Бу сўзда тенги йўқ меҳру маъно бор.
Арзийди қанчалар қилсак биз ардоқ,
Арзийди қанчалар қилсак ифтихор.
Самода қуёшга бўлиб парвона
Она Ер чирпираб чарх урар мудом.
Куррамиз ҳаётга чиндан ҳам она,
Яшашни этмишдир бизга у инъом.
Қўйнида қанчадан-қанча жозиба,
Бошини тутади юрсак оёққа.
Яратиб турфа хил ризқу насиба
Ўлсак у олади дарҳол қучоққа.

Тошпўлат ҲАМИД.

ҚИШЛОҚНИ СОҒИНИБ

Қишлоқни севаман, онажон,
Соғиниб келдим мен шаҳардан.
Ёзайлик ўртага дастурхон,
Чордона қурайлик саҳардан.
Деҳқонча кўк чойдан бир ҳўплам—
Шимирай, босилсин чанқоғим.
Сўнг уруғ-аймоғни бир тўплаб,
Керакдир янги шеър айтмоғим.
Шаҳарда, тўрт қават бинода
Шоҳона яшайман, минг шукур.
Камчилик бўлмас цирк, кинодан,
Бари-чун шаҳарга ташаккур!
Қишлоқни севаман, онажон,
Соғиниб келдим мен шаҳардан,
Ёзайлик ўртага дастурхон,
Чордона қурайлик саҳардан!

Раззоқ АБДУРАШИДОВ.

ҲАЁТ МАНЗАРАЛАРИ

Қалтис ўйинларга, дўстлар, майлим йўқ,
Одамлар кўзи-чун ўйнамайман дор
Мурғак ўйларимга беринг йўл-йўриқ,
Ва лекин йўргакка ўраманг зинҳор.
Одамлар кулсин деб
вахший йўлбарснинг
Ғашига тегмоқлик мақсадим эмас.
Қалбимда бир нидо!
Тинггланг шу сасни,
Қалбингизга етиб борса,— менга бас:
Дунёда юрак бор, виждон амри бор,
Ҳам Ватан, халқ деган буюк
тушунча!
Шулар буюрсами?!
Ҳеч гап эмас дор,
У вахший йўлбарс ҳам бўлмас
чивинча!
Шулар буюрганда дорбоз мисоли
Умид лангарини тутгум сервиқор;
Фақат арқонданмас
мисли чумоли
Қилич дамида ҳам юраман ҳушёр.

●

Тоғларни нетардим,
метин тўшидан
Шабнамдек биллурий булоқ сизмаса!
Булоқни нетардим, қатра-ёшидан
Тупроқ ўз бағрида ёниш сезмаса!
Тупроқни нетардим, у бўлиб хасис
Мавжудот зотини қувса бағридан!
Ёнишни нетардим, бўлмай эзгу ҳис
Чақмоқ чақиб келса жоҳил қаҳридан!
Дунёни нетардим,
дўстларим агар,
Яйраш-чун бермаса менга бир имкон!
Имконни нетардим,
гар зарур дамлар
Ўзин бахш этмаса инсонга инсон.

Низомжон ПАРДА.

ШИМОЛДАН САЛОМ

Еттинчи қаватда — арши аълода —
Еттинчи осмонда турибман гўё;
Қушлар патирлашиб кириб қолади
Ойнани очганим заҳоти, эвоҳ...
Еттинчи қаватда — арши аълода —
Еттинчи осмонда турибман гўё,
Не-не юксакликлар қарши олади,—
Ҳисларим қуюнми, ўнгимми, рўё?
Бошимда самовий манзиллар очиқ,
Остда — мени бунга йўллаган тупроқ.
Туғилган еримнинг соғинчи қўшиқ —
Бўлиб қуюлади мунтазам, янгроқ.

* * *

Ҳали сарғайишлар давридан холи —
Тиниқ япроқларда ўйнар шуълалар,
Фарахбахш водийнинг эрка шамоли
Аллалаб куйлайди шўх ашулалар.
Ҳаётимдай тирик, сўлим япроқлар,
Зумрад қатингиздан кўз олмайман,
оҳ...
Узишга ҳавасим келгани чоғлар
Титроғингиз кўриб, узолмайман, оҳ...

Охунжон ҲАКИМОВ.

МЕНИНГ ПАХТАМ

Достондан парча

Наврўз ҳуснин кўз-кўзлашга
Тордир шаҳар олами.
Бундай чоқда чиқинг даштга,
Кўргани қир, далани!
Тонгдан токи қиёмгача
Юрмоқ эмас ҳазил гап..
Қолган бўлсам ҳамки чарчаб
Интиламан манзилга.
Ҳамқишлоқлар!
Кўришганда
Синдирмангиз қовурғам!
Аёллар-ла сўрашганда
Мен сипоман бош ирғаб.
Кафт чангини қоқиб илдам
Бўз йигитлар бирма-бир
Кўришишар сидқидилдан,
Нигоҳлар мисли қийғир!
Қизлар ҳеч гап йўқдай ишлар,
Гоҳи сирли кулишар.
Дурраларин учин тишлаб
Уялгандай бўлишар..
Бу кулгидан ўртанар жон,
Юрак-бағир жизиллар.
Белларини қучмиш обдон
Пилта бахмал камзиллар.
Олисларга тикиламан
Кафтим қошга қўйганча.
Ғўза унмиш, чигитини —
Қалпоқ қилиб кийганча...
Қуёш унга парвонадир
Боши узра ўт ёқиб.
У-чи, нурни симиради
Тўйгунича, ютоқиб!
Сув тарайди деҳқон уйғоқ,
Этагин бар урганча.
Тиним билмас у то чаноқ —
Кулгисини кўргунча...
Бу кулгуни кўрмоқлик, ҳа,
Осон эмас, эмас жўн.
Оқ тишин у кўрсатгунча
Жигарингни этар хун.
У нозикдан нозик, ҳайҳот!
Ўхшашин топмоқ қайда?
Шошманг, топдим: у одамзод
Боласига ўхшайди!
Аммо, гўдак тўрт-беш ойда
Илк бор кулар, бегумон
Ва ирғишлаб худди тойдай
Талпинар она томон.
Пахтанинг-чи, табассуми
Лаб очган оқ толадир.
Етти ойда деҳқон уни
Аранг кўра олади..
Шу кулги деб нақ етти ой
Улайди кунни тунга.
Сўнг...
Топмайди қўйгани жой,
Ўзи талпиниб унга!
Йўқ, бир умас, бўлиб бир жон
Бутун ўлка талпинар!
Ўн миллионли чўнг хонадон —
Республика талпинар!
Унга қизлар талпинади
Кема рулин тутишиб,
Пардоз-андоз қутиларин
Куз чоғи унутишиб...
Талпинади,
талпинмаса
Шудир гапнинг тўғриси:
Тутун пуркмас ер юзида
Қанча завод мўриси!
Тирикчилик қилса бўлар
Қўзиқорин, лимонсиз.
Аммо айтинг, либос киймай
Юрар қайси имонсиз?!
Пахтам, пахтам! Фазилатинг
Беш бармоқдай менга ёд.
Бу хусусда ҳеч кимни «ғинг»—
Дегизмасдан этгум мот!

Пиримқул ҚОДИРОВ.

ЭРК

Қиссадан парча

ФАЙЗУЛЛА Бекназаровичнинг кабинетидан ёруғ тушиб турар эди. Саттор бу ерда яна метронинг хомаки лойиҳаси муҳокама қилинаётганини билиб, тўғри ўша ерга кириб борди.

Узун столнинг устида харитадай катта лойиҳа қоғози очиқ турибди. Унга бўлажак метро станцияларининг илк номлари ҳам ёзиб қўйилган: «Фарҳод», «Дўстлик», «Комсомол». Четдан қараганда, бу ҳаммаси туғилмаган фарзанд учун қўйилган исмларга ўхшарди. Бироқ стол атрофида ўтирган ўн чоғли киши худди эртагаёқ қуриладиган аниқ бир иншоот ҳақида гап бораётгандай жиддий мунозара қиларди. Файзулла Бекназарович Сатторга столнинг бир четидан жой кўрсатди-да, қизишиб гапираётган қўнғир сочли йигитнинг сўзини бўлди:

— Гриша, шошма, сен бир нарсани тушун. Бу ҳали дастлабки режа. Ҳозир лойиҳа топшириқларининг илк вариантини тузяпмиз.

— Аммо иш мана шу босқичда пухта ўйланмаса, кейин яхши бўлмайди.

— Тўғри, лекин биз маълум бир ғоянинг ижрочиларимиз, холос. Бизга вазифа берилган. Лойиҳа метро қуришнинг энг тежамли усулларини ҳисобга олиб тайёрланиши лозим. Биз шуни унутмаслигимиз керакки, ёпиқ усул билан тоннель қуриш очиқ усулга нисбатан икки баробар қимматга тушади. Икки баробар! Шунинг учун москвалик мутахассислар, трассанинг кўпроқ қисми очиқ усул билан қуриладиган бўлсин, дейишяпти. Ҳозирги илк лойиҳада очиқ усул билан қуриладиган жойларни кўпроқ кўрсатаверамиз. Кейин масала умуман ҳал бўлганида ҳаммасини бошқатдан тузиб чиқамиз.

— Унда метронинг неча пулга тушиши олдиндан кўрсатиб берилади, шунга яраша маблағ ажратилади. Агар очиқ усулда қуриладиган участкаларни биз ҳозирдан кўп кўрсатсак, кейин буни камайтириш жуда амримаҳол. Чунки буни камайтириш — харажатни неча юз минг сўмга, балки, бир неча миллионга ошириш деган сўз. Ҳукумат бунга йўл қўймайди!

Саттор беихтиёр сўнгги фикрга қўшилиб, ичида «Тўғри!» деб қўйди. Метрога оид баҳс унинг паришон хаёлларини бир жойга йиғиб, фикрини уйғота бошлади. Анҳор бўйидан қайтганида кўнглини хуфтон қилиб турган мавҳум бир карахтлик мунозара шабадасидан аста-секин тарқаб кетди-ю, баҳсга сабаб бўлаётган муаммо унинг кўзи олдида гавдаланди.

Шу ўтирган кишиларнинг тўрттаси метро қуриш тажрибаси билан танишиш учун Москва, Ленинград, Киев, Боку, Тбилиси, шаҳарларига командировкага бориб келган. Булардан бири Саттор эди. У ҳар иккала усулдаги метро қурилишини кўз олдига келтирди.

Ёпиқ усулдаги қурилиш худди шахталардаги каби ер остида олиб борилади. Ер юздаги биноларда, шаҳар кўчаларида одатий ҳаёт давом этаверади. Одамлар ер остидан метро трассаси ўтаётганини сезмай ҳам қолишади. Аммо бу усул вақтни ҳам, кучни ҳам кўп олади.

Очиқ усулдаги қурилиш хийла арзонга тушиши ва тезроқ битиши мумкин. Бироқ бунинг учун шаҳарнинг яқиндагина созланган янги кўчалари яна қурилиш майдонига айланиши лозим. Экскаваторлар эни ўттиз-қирқ метр, чуқурлиги ўн-ўн беш метр келадиган хандақлар қазийди, беҳисоб, кўп тупроқ уюмлари Тошкентнинг қуруқ ва иссиқ иқлимида чанг-тўзонга айланиб, ҳавони қоплайди. Очиқ усулдаги метро қурилишида кенглиги салкам эллик метр келадиган «П» шаклидаги зўр кранлар рельс устида у ёқдан-бу ёққа юриб туриб ишлайди. Бу кранларнинг ҳаракат доирасида биронта ҳам тиккайган дарахт, биронта ҳам бутун кўча қолмайди.

Саттор ҳозир Файзулла Бекназаровичга шуни айтиб, стол устидаги лойиҳанинг бир жойини кўрсатди.

— Менга мана шу нуқтадаги ер ости коммуникацияларининг ўрнини ўзгартириш лойиҳаси топширилган эди, — деди. — Мен бор схемаларни қараб чиқдим. Кейин ўша жойни бориб кўрдим. Менимча, бу ер очиқ усулда метро қуришга мутлақо тўғри келмайди.

— Нега тўғри келмайди? Бу ерда ҳеч қанақа йирик иншоот йўқ-ку!

— Лекин бу ерда юз йиллик чинорлар бор, ажойиб эман дарахтлари бор. Шаҳарнинг энг гўзал, энг сердарахт жойларидан бири шу. Мен санаб чиқдим. Агар мана шу жойда қурилиш очиқ усулда олиб бориладиган бўлса, ўттизта чинор, саксонта эман таг-томири билан кетади!

Кекса бир лойиҳачи Сатторга ўйчан кўз тикиб деди:

— Ҳақиқатдан, қурилишга зўр бераётганимиз яхши-ю, лекин баъзи жойлардаги дарахтларни сақлаб қололмаётганимиз чатоқ-да. Юнусобод томонда қандай ажойиб токзорлар, олмазорлар бор эди! Оқтепа массивини эсланг! Чилонзорнинг ўзи ҳам, атрофлари ҳам қулф уриб турган кўм-кўк боғроғлар эди.

— Энди, агар ҳар битта дарахтни айланиб ўтаман десак, умуман қурилиш қилиб бўлмас эди, деди Файзулла Бекназарович. — Мана, марказда эҳтиёт қилиб сақлаб қолган дарахтларимиз ҳам оз эмас. Ноилож нобуд бўлган дарахтларнинг ўрнига янги ниҳоллар ўтқазяпмиз, ҳали келажакда Тошкент яна ҳам кўкаламзорлашиб кетади.

Файзулла Бекназарович соатига қараб олди:

—Ўртоқлар, гапни чўзмайлик, Саттор, сиз топширилган лойиҳани чизаверинг. Ўша дарахтлар масаласи кейин яна муҳокама бўлади.

— Бўлмаса мен лойиҳа билан бирга бугун айтган фикрларимни ёзиб бераман!

— Келишдик!

Саттор ўз хонасига ўтиб, чироқни ёқди. Сўнг чарчаб, боши оғирлашиб кетгунча ишлади.

Бугун Розиянинг Анҳор бўйига келмаганлиги, эртаиндин келиш-келмаслиги ҳам маълум этмаслиги, умуман, у Саттордан воз кечиб кетиши мумкинлиги ҳали ҳам унинг кўнглига тикандай қадалиб турар эди. Иш ва ҳорғинлик мана шу тиканни алланечук ўтмаслаштираётгандай, унинг заҳрини олаётгандай, бўлар эди.

Ажойиботлар

КРАССВОРДНИНГ ТУҒИЛИШИ

Асримизнинг бошларида жанубий африкалик Виктор Орвил автомобиль ҳалокатида айбланиб, уч йилга қамалди. Қамоқда, у зерикмаслик учун қоғозга ҳар хил шакллар чизиб, шакллар ичига ҳарфлар ёзиб юрди. Кейинроқ бу шаклдаги ҳарфлардан сўзлар йиғиндиси ҳосил бўлганини кўриб, уларни тағин ҳам мураккаблаштирди-да, ўз «илмий иши»ни маҳаллий газетага юборди. «Чапдан ўнгга, юқоридан пастга» деб аталган бундай эрмак газетанинг обрўсини ошириб юборди. Кейинроқ Виктор Орвил дунёдаги кўпгина газеталардан заказлар олди.

Шундай қилиб, Виктор Орвил биринчи крассворднинг муаллифи бўлиб қолди. Орвил қамоқ муддатини тугатиб чиққанида Жанубий Африка Союзи банкида унинг номига мўмайгина ақча йиғилиб қолган эди.

●

ҚОЯТОШДАГИ СУРАТЛАР

Ураллик археологлар Челябинск областидаги Болшие Алаки кўли атрофидаги қоя тошларни кўздан кечириб юриб, ғалати манзарага дуч келдилар. Қоятошга қадимги рассом томонидан чизилган улкан суратларда ибтидоий одамларнинг ҳаёти ва турмуш тарзи акс эттирилган эди. Айниқса, қадимги балиқчилар ҳаётига оид улкан сурат археологларни танг қолдирди. Суратнинг эни 4 метр, бўйи 14 метрга тенг. Олимлар мазкур суратларнинг бундан беш минг йиллар аввал чизилганлигини тахмин қилдилар.

●

КЎЧИБ ЮРУВЧИ ҚИШЛОҚ

Кўчма кино, кўчма магазин... дейилса бошқа гап эди. Аммо кўчиб юрувчи қишлоқ ҳам бўлар экан. Бу қишлоқда клуб, ошхона, маиший хизмат комбинати, иккита магазин, ҳаммом, қисқаси бошқа қишлоқларда мавжуд бўладиган жамоат уйлари бу қишлоқда ҳам муҳайё 132 хонадоннинг ҳар бири икки хонали уйларга жойлашади. Қишлоқда 800 киши истиқомат қилиши мумкин. Кўчма қишлоқ темир йўл транспорти воситаси билан ҳам, автомобиль транспорти воситаси билан ҳам, хоҳлаган жойга кўчиб юра олади. Бундай антиқа қишлоқни Тюмень областидаги ёғоч ишлаш комбинати ишчиларига Вятко-полянский уй қуриш комбинати коллективи тайёрлаб берди.

Гулқайчи

Самад ҒАНИ

Остонадаги суҳбатлар

Гинахонлик

Бир драматург театр директорини йўлда тўхтатиб, унга гинахонлик қилибди:

— Сизга тушунолмай қолдим, оғайни. Менда қасдингиз борми, нега бундай қиласиз?

Директор ҳайрон бўлиб сўрабди:

— Аниқроқ гапиринг, мен нима қилибман?

— Менинг пьесаларимни доимо залда томошабин бўлмаган кунлари кўрсатасиз, — дебди драматург.

Униси бўлмаса, буниси

Бир ёзувчи ўз дўстини йўлда учратиб:

— Мени табриклашинг мумкин. Асарим чиқадиган бўлди, — дебди.

— Ие, дарров-а, — дебди дўсти. — Асаринг яқиндагина муҳокама бўлган эди. Муҳокамадан сўнг қўлингга ҳам олмаган эдинг, шекилли.

— Асарни қўлга олмаганим рост. Аммо нашриёт муҳарририни қўлга олдим.

Ўз-ўзига хизмат

Бир адиб минбарга чиқиб олиб ўз асарлари ҳақида узундан-узоқ гап бошлади.

— Ҳой, ўртоқ, — дея луқма ташлади мажлис раиси, — ҳадеб ўзингиз ҳақингизда гапираверасизми, бошқаларнинг асари хусусида ҳам сўзланг-да.

— Бошқа ёзувчиларни танқидчилар мақташаверади, — дебди ҳалиги адиб. — Менинг танқидчилардан ошнам йўқ-да, ахир, тушунинг биродар..

Тожикчадан А. Ҳошимов таржимаси.

Душанба.

КУНЛАРДАН БИР КУН

◆ Машҳур масалчи И. А. Крилов бировникида ижарага турар экан. Бир куни уй эгаси унинг ёнига келиб: «Агар уй менинг айбим билан ёниб кетса, 60 минг сўм тўлайман», деб ёзилган шартномага имзо чекишни сўрабди. Масалчи қоғозга имзо чека туриб, 60 мингнинг ёнига яна иккита ноль қўшиб қўйибди. Уй эгаси ҳайрон бўлибди.

— Менга бари бир, отахон, — дебди у қоғозни қайтара туриб. — 60 мингни ҳам, 6 миллион сўмни ҳам тўлашга қурбим етмайди. Аммо суммаси кўпроқ кўриниб турса, сизнинг кўнглингиз кўтарилади.

◆ Александр Дюма оғир касал бўлиб ётганида врач чақирибдилар. Врач уни текшириб кўриб дебди:

— Аҳволингиз жуда ҳам ёмон. Сизга аччиқ ҳақиқатни айтмоқчиман. Менимча, сиз ҳамма нарсага тайёр бўлишингиз керак. Охирги марта бирор кишини кўрмоқчимисиз?

— Ҳа, дебди ўйлаб Дюма.

— Кимни кўрмоқчисиз!

— Бошқа врачни кўрмоқчиман, — дебди ёзувчи.

◆ Бир эзма хоним инглиз олими Томас Эдиссонинг ишхонасига келиб, унинг ихтироларини мақтайверибди.

— Мен жуда ҳам қойил қолдим. Сиз дунёда биринчи бўлиб гапирадиган машина яратдингиз... — деб гапида давом этибди хоним. Кераксиз мақтовлардан зериккан олим хонимнинг гапини бўлибди:

— Янглишяпсиз, хоним, — дебди у. — Бетўхтов гапирадиган машинани биринчи бўлиб табиатнинг ўзи яратган. Мен эса кишининг хоҳиши билан ўчириб қўйса бўладиган гапирувчи машина яратганман.

◆ Пересветов деган драматург машҳур актёр Долматовга ўзининг янги пьесасини ўқиб берибди. Долматов мудраб ўтириб, пьесани бошидан охиригача эшитишга мажбур бўлибди. Автор ўқиб бўлиб актёрдан сўрабди:

— Қалай, янги пьесам ёқдими?

— Тўғрисини айтсам, менга фақат пьесанинг бир сатри ёқди, — деб жавоб берибди актёр.

— Қайси қатори ёқди? — деб шошиб сўрабди драматург.

— Охирги — «Парда ёпилди» деган сатри..

◆ Бир куни Вольфганг Моцарт дўстидан келган катта бир пакет учун пул тўлаб, уни очибди. Пакетдаги жуда кўп қоғозларга ўралган кичкинагина бир варақда: «Ўзимни жуда яхши ҳис қилаётибман. Сенинг дўстинг...» деб ёзилган экан. Кўп ўтмай шоирнинг дўсти ҳам Моцартдан келган оғир бир яшик учун почтага кўп пул тўлаб олишга мажбур бўлибди. Яшикда каттагина тош ва: «Сенинг саломатлигингни эшитиб, юрагимдан шу тош ағдарилгандай бўлди. Сенинг дўстинг Моцарт» деб ёзилган қисқагина хат бор экан.

◆ Бир куни машҳур француз драматурги Кребильондан:

— Ростдан ҳам сиз 84 ёшга кирдингизми? — деб сўрабдилар. Бундай саволни нега-дир тез-тез эшитаётган драматург аччиғланиб жавоб берибди:

— Йўқ, мен эмас, гувоҳномам 84 га кирган!

◆ Драматург П. Бобориккиннинг янги пьесаси қўйилаётган пайтда унинг ёнида ўтирган И. Шпажинский олтинчи қаторда бемалол ухлаб ўтирган томошабинни кўрсатиб шундай дебди:

— Қаранг-а! Ухлаяпти!

Боборикин индамабди. Аммо бир неча кундан кейин Шпажинскийнинг пьесаси кўрсатилаётганида у ҳам дўстига иккинчи қаторда ухлаб ўтирган томошабинни кўрсатибди.

— Кўрдим, кўрдим, — дея пинагини бузмасдан жавоб берибди драматург. — Худди ўшанинг ўзи. Сизнинг янги пьесангиз қўйилаётган вақтда ухлаганича уч ҳафтадан бери уйғонмаяпти.

◆ Кунлардан бир куни Руминия қироличаси Мария Америкада саёҳат қилиб юриб, руҳий касаллар даволанадиган жойга бориб қолибди. Қиролича у ерни томоша қилмоқчи бўлибди. У машинадан тушиб, ўз аъёнлари билан қабулхонада ўтирган навбатчи врачга яқинлашибди. Уни навбатчига таништирибдилар:

—Жаноби олиялари Руминия қироличаси бўладилар.

—Яхши, яхши, — дебди врач қироличага синчков қараб. — Сиз кўпдан бери ўзингизни қиролича деб ҳисоблайсизми?

БУЮК МУТАФАККИР

Кўп миллатли совет оиласининг ажралмас бир қисми бўлган қардош қозоқ халқи бошқа халқлар каби совет даврида том маънода ўз социалистик маданиятига эга бўлди.

Ўтмишда азоб-уқубатда, зулм исканжасида яшаган қозоқ халқининг улуғ мутафаккир шоири Абай Қўнахбоев ўз халқининг озод ва фаровон турмуш қуриб, ўз миллий маданиятига эга бўлишини орзу қилган эди. У ўзининг бутун ижодий фаолияти ва умрини шунга сарфлади. Унинг асарларида ўз она халқининг барча орзу-умидлари, келажак ҳақидаги фикр-туйғулари ҳаққоний тасвирланган, бой ва амалдорларнинг зулми фош қилинган. Абай ўз она халқини йўлчи юлдуз каби маърифат сари олға бошлади. Шунинг учун ҳам, унинг номи абадий ўчмас бўлиб қолди. Улуғ шоирнинг туғилганига 125 йил тўлиш нишонланаётган шу қутлуғ айём кунларида қардош қозоқ халқи билан бирга кўпмиллатли барча совет кишилари унинг асарларини ўз она тилларида ўқимоқдалар.

Абай Қўнанбоев 1845 йилда Чингиз тоғи оралиғидаги ҳозирги Семипалатинск областининг Тўбиқти жамоасида дунёга келади. Унинг отаси Қўнанбой шу жамоанинг бошлиғи эди. Абай ёшлигидан жамоалар ўртасидаги келишмовчилик ва тўқнашувларни кўради, уларнинг бу ишларидан жирканади. Унинг келажакда ўз халқининг улуғ шоири бўлиб етишишида онаси Улжон ва бувиси Зера катта роль ўйнади. Бувиси Зера анча ўқимишли аёл бўлиб, жонли тарихнинг ўзи эди.

У дастлаб уйида, сўнгра Семипалатинскдаги мадрасада ўқийди. Тез орада ўз тенгдошларидан ўзиб кетади, шарқ классик шоирларининг асарларини қунт билан мустақил мутолаа қила бошлайди. Шу билан бирга, у ўша ердаги рус мактабига ҳам қатнайди. Бу эса унинг рус тили ва маданиятига нисбатан қизиқишини оширади. Лекин у ўқишни охиригача давом эттиролмади, чунки отаси ўзига ўринбосар сифатида уни тайёрлаши керак эди. Бу вақтда жамоалар ўртасидаги ўзаро тортишувлар авжига чиққанди. Ўз қишлоғига қайтиб келган Абай тамоман бошқа воқеалар гирдобига тушиб қолади. Аммо у севган касби шеър машқ этишни тўхтатмади. У ҳаётнинг барча жирканч ва разил томонларини, камбағал бечораларнинг қашшоқ ва ночор турмушини ўз кўзи билан кўрди ва жамоа бойларига нисбатан ғазаб-нафрати ошди.

Абай қирқ ёшигача ёзган шеърларига номини қўймас, ўртоқларининг номи билан тарқатарди. Фақат 1886 йили «Ёз» деган шеърига ўз исмини биринчи бор қўяди.

Бу даврда Абай кўпгина рус революционерлари билан танишади, улар унга эрк ва маърифат йўлини кўрсатишади. Илғор рус зиёлилари билан танишуви ва дўстлашиши унинг ҳаётида катта бурилиш ясади. Михаэлис, Леонтьев каби сургун қилинган рус революционерлари унинг рус тили ва маданиятини янада чуқурроқ ўрганишига ёрдамлашдилар. Натижада, Абай рус маданиятининг актив тарғиботчисига айланди. У улуғ рус шоирлари Крилов, Пушкин, Лермонтовнинг асарларини қозоқ тилига таржима қила бошлайди ва кенг меҳнаткаш халқ ўртасига тарқатади. Айниқса, «Евгений Онегин»дан қилинган таржимаси жуда тез оммалашиб кетди, қозоқ оқинларининг репертуаридаги севги ва халқ қаҳрамонлик достонлари қаторидан ўрин олди. Абайнинг номи бутун қозоқ чўлларида баланд жаранглай бошлади. Абайнинг ўз она халқи қалбидан бундай мустаҳкам ўрин эгаллашига академик ёзувчи, Ленин мукофоти лауреати Мухтор Авезовнинг кўрсатишича, уч асосий омилни сабаб қилиб келтириш мумкин. Булардан бири, қозоқ халқининг қадимий маданий мероси — халқ оғзаки ижодининг самарали таъсиридир. У ўзининг барча асарларини фольклор услубида яратади.

Иккинчидан, унинг Шарқ поэзиясини мукаммал эгаллаши бўлди. Қозоқ оғзаки поэзиясига аруз вазнини олиб кирди.

Учинчидан, унинг илғор рус маданиятига мурожаат этиши бўлди. Унгача қозоқ халқига тамоман номаълум бўлган рус классик ёзувчиларининг асарларини ўрганиши, улардан ижодий баҳраманд бўлиши келажакда қозоқ халқи маданиятининг ўсишига замин ҳозирлади. Бу уч асосий омил Абай Қўнанбоевнинг бутун ижодий фаолиятини белгиловчи асосий мезон бўлиб ҳисобланади. Абайнинг адабий мероси ранг-баранг бўлиб, кўп қисми оғзаки халқ ўртасида кенг тарқалган ва фольклор асарларига айланиб кетган. У «Қозоғим, шўрлик юртим, вайрон юртим» номли шеърида ўз халқининг асрлар давомида зулм-истибдод азобида яшашини, маҳаллий бойларнинг халқни аёвсиз эзишини ҳаққоний кўрсатади:

Жулдур ўтов ичида музлар
гўдак,
На қуюқ, на суюғи.. .бўзлар
гўдак,
Чурук кигиз остида титрар
бобо,
Тушида гўшт кўрганин сўзлар
гўдак.

Абай баъзи лаганбардор ва хушомадгўйларни ҳеч ёқтирмасди. У доимо меҳнаткаш халқ томонида бўлди ва унинг манфаатини кўзлади. Бу ҳол ҳатто отаси Қўнанбойга ҳам хуш келмасди. Шунинг учун у отаси билан бир неча марта тўқнашишгача етиб борди. Бунинг устига, атрофдаги бой ва муллалар ҳам унинг халқ ўртасидаги обрўсини туширишга ҳаракат қилиб, ҳар хил туҳмат тошларини ёғдирадилар, ҳатто суиқасд уюштирадилар. Чор ҳукуматининг бу ердаги амалдорлари ҳам уни таъқиб остига оладилар. Лекин бу чоралар унинг мустаҳкам иродасини синдиролмади. У янада баланд овоз билан куйлай бошлади:

Ўлан кўп, тузсиз ўлан
тегди жонга
Ёлғон гап тўлиб кетди бу
жаҳонга,
Оқинлар, ялинаман, ақлга кир,
Асл сўз, сайлаб сўйла ёш
инсонга.
Ўлан бор —ўланларнинг
ўланидир,
Ўлан бор —беъманидир,
бемаънидир—

дея ёлғон-яшиқ сўзловчи, бойларга хушомад қилувчи оқинларни ҳам қаттиқ танқид қилади ва ёш авлоднинг миясини заҳарламаслик, унга тўғри йўл кўрсатиш кераклигини айтади. Аммо Абай яшаган замона бунинг тескариси эди. Унинг барча орзу-умидлари фақат советлар давридагина тўла рўёбга чиқди. У 1904 йили ўз овулида вафот этди. Унинг қабри ҳам Чингиз тоғи яқинидаги Еттибой воҳасида жойлашган.

Совет даврида Абайнинг икки томлик танланган асарлари қозоқ тилида нашр этилди. Унинг асарлари барча қардош халқлар тилига таржима қилинган. Атоқли қозоқ совет ёзувчиси Мухтор Авезов Абайнинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида «Абай» ва «Абайнинг йўли» номли асарларини ёзиб, Ленин мукофоти лауерати деган шарафли номга сазовор бўлди. Бундан ташқари, Абай ҳақида драматик асар, опера ва кинофильм ҳам яратилган. Унинг номида Олмаотада опера ва балет театри бор. Абай совет даврида чин маънода ўз иззат-обрўйини топди ва қозоқ халқининг улуғ мутафаккир шоири сифатида ўз мавқеини эгаллади. Ўзбек китобхонлари ҳам унинг асарларини ўз она тилларида севиб ўқимоқдалар.

Тиловкул АШУРОВ,

А. С. Пушкин номидаги Тил-адабиёт институтининг илмий ходими, филология фанлари кандидати.

●Пойтахт экранларида

САРОЙДАГИ ТЎЙ

Бу фильм асосида молдаван халқининг урф-одати, қўшиқ ва рақсларга бой тўйи ҳақидаги ҳикоя ётади.

...— Руда қишлоғида Бахт уйи қурилиши тугалланиш арафасида. Республика телевидениеси унинг очилишига бағишлаб махсус кўрсатув уюштирмоқчи. Шунинг учун, биринчи тўй намунали ўтказилиши керак, ахир уни миллионлаб телетомошабинлар кўришади.

Колхоз раиси Моцой паррандачи Ликанинг илғор ўрмончи, ўз жияни Маноле Тоадер билан никоҳга розилигини олишга муваффақ бўлади.

Кутилмаганда, келиннинг куёви иккита чиқиб қолади. Бу ўз-ўзидан кулгили вазиятларни келтириб чиқарадики, буларнинг ҳаммаси бир кунда содир бўлади. Шунинг учун тўй ташкилотчилари телевидение ходимлари олдида ҳамма нарса жойида, ўз йўлида кетаяпти, дейишга мажбур бўлишади.

Фильм муаллифлари тўйга келган кишилар характерининг турлилигини кўрсатишга ҳаракат қилишган.

Сценарий муаллифлари Константин Кодря ва Георгий Маларчук.

Режиссёр Влад Иовицэ.

Ролларни Михаил Чобану, Мария Балан, Алла Степченко. Юлиан Флоря, Василий Брескану, Глеб Саинчук, Дмитрий Фуси, Константин Константинов, Михаил Курагэу, Николай Харин, Андрей Олару ва бошқалар ижро этишган.

«Молдова-фильм» киностудияси маҳсулоти.

УМР

Кэндзи Ватанабэ шаҳар бошқармасида арзга келганларни қабул қилиш бўлимида бошлиқ бўлиб ишлайди. У бу вазифада кўпдан бери ишлайди, лекин шу орада ҳаётида бирон-бир қувончли воқеа содир бўлганини эслолмайди. Назарида, бундан йигирма йил муқаддам оламдан ўтган-у, тирик мурдага айланиб қолган.

Ниҳоят, Ватанабэ ошқозон раки билан оғриб қолади ва қисқа умрини тинч ўтказиш учун ишдан бўшайди. Шу орада, унга Тоё исмли қиз дуч келиб, кўнглини кўтаради, кўмаклашади. Натижада унда ҳаётга муҳаббат уйғонади. Шундан кейин, у яна ишга чиқади. Аввалгидек завқ-шавқ билан ишлай бошлайди.

Сценарий муаллифлари Санобу Хасиматова Хидео Огуни.

Режиссёр Акира Куросава.

«Тохо компани» маҳсулоти, Япония.

БАҲОР СУВЛАРИ

(И. С. Тургеневнинг шу номли повести асосида)

1968 йилда рус ва жаҳон адабиётининг улкан сиймоси Иван Сергеевич Тургенев таваллудининг 150 йиллиги кенг нишонланди. Бу сана киночиларнинг ҳам назаридан четда қолмади, албатта. Яқинда, экранларимизга Андрей Михалков-Кончаловскийнинг «Дворянлар уяси» фильми чиқарилди. Мана энди, экранларимизга Тургеневнинг яна бир ўлмас асари асосида ишланган янги бадиий фильм чиқарилмоқда. Бу сафар таниқли чех режиссёри Вацлав Кршка улуғ ёзувчининг «Баҳор сувлари» лирик қиссасини экранлаштирди. Экранда Тургенев қаламига мансуб лиризм, шоирона тасвирлар ва муҳаббат романтикаси ажиб бир маҳорат билан талқин этилган.

Сценарийни режиссёрнинг ўзи ёзган.

Тургенев иқтидори ва истеъдоди билан юз йилча бурун яратилган навқирон, гўзал қаҳрамонлар ўзларининг бутун ҳис-туйғулари, эҳтирослари билан, жўшқин қалблари, порлоқ келажакка интилишлари билан яққол намоён бўладилар.

Ролларни Вит Олмер, Альжбета Штркулова, Квета Фиалова, Людек Мунзар, Мария Глазрова, Йозеф Кемр, Павел Зейфарт, Ян Схранилец ва бошқалар ижро этишган.

«Баррандов» киностудияси маҳсулоти, Чехословакия.

Яхши фазилатли кишиларимиз

ТОНГГА УЛАНГАН ОРЗУ

Одам борки орзу-умид билан яшайди. Шу орзуни рўёбга чиқариш учун тиним билмай интилади. Меҳнат қилиб тунларни тонгга улайди. Тошкент Политехника институти автомобиль транспорти ва автомобиль йўллари қурилиши факультети декани Омон Ғанихўжаев шундай тиниб-тинчимас кишиларимиздан бири. Ёш олимнинг ҳаётига, ишига ва жамоатчилик фаолиятига назар ташланса ҳаммаси яққол сезилади.

Касбга меҳр ёшликдан япроқ ёзади, дейишади. Омон Тошкент шаҳридаги Наримонов номли 15-мактабда ўқиди. Эсини таниганда Собир Раҳимов кўчаси тош йўл эди. Одамлар Эски жувага яёв чиқиб келишарди. Кейин трамвай изи қурилди. Қатнов бошланадиган куни кўчани одам тутиб кетди. Болалар шовқин солишар, қариялар қўлларини соявон қилиб Тахтапул томонга тикилишарди. Ҳамманинг кўзи трамвайга нигорон. Бўғиқ овоз чиқариб трамвай ўтди.

— Яшаворей, мана энди йўлимиз яқин бўлди, — дейишди қариялар.

Орадан йиллар ўтди. Йўлга асфальт ётқизилди. Трамвай ўрнига троллейбус қатнай бошлади. Себзорликларнинг қувончи чексиз эди.

Бу воқеалар Омоннинг хотирасида қолди. Тез-тез шу гап ёдига келадиган бўлди. Тошкент шаҳри кенгайди. Текис кўчалар кўпайди. Илгари машина онда-сонда учрарди. Энди кўчаларда машина турна қатор. У ишчининг ҳам, деҳқоннинг ҳам кўмакдоши. Омон машинага меҳр қўйди. Ўрта мактабни олтин медаль билан тамомлаб, Тошкент Политехника институти механика факультетининг автомобиль транспорти бўлимига ҳужжат топширди.

Омон танлаган касбига ғоят қизиққанлиги ўқиш давомида яққол кўринди. 1961 йили олий ўқув юртини имтиёзли диплом билан тамомлади. Факультет илмий Совети студентнинг билими, шу соҳага ихлоси ва қизиқишини ҳисобга олиб, уни Москвадаги автомобиль институтининг автомобиль двигателлари кафедрасига аспирантурага юборишга қарор қилди.

1965 йилнинг куз фасли. Бу кунлар Омон Ғанихўжаевнинг эсидан чиқмайди. Ўша йили унинг педагоглик фаолияти бошланган эди. Аспирантурани битириб, ўзи тамомлаган механика факультетига ўқитувчи этиб тайинланди. Шу билан бирга, автомобиль двигателларида ёнилғиларнинг кўп босқичли аланга олиш хусусиятлари деган темада илмий ишни давом эттирди. Фаннинг бу соҳаси янги. Ўзбекистонда автомобиль транспортини тадқиқ қилиш билан шуғулланадиган олимлар бармоқ билан санарли. Шунга қарамай, Омон Ғанихўжаев ўз илмий раҳбари, техника фанлари доктори, профессор А. Воинов раҳбарлигида тинмай изланди. Автомобиль двигателларини ҳаракатга келтиришда ишлатиладиган ёнилғиларнинг айрим шароитларда «портлаш»ини тадқиқ қилди. Ёш олимнинг қилган иши юқори баҳоланди. У 1967 йилда Москвада техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун диссертация ёқлаётганида сўзга чиққанлар бу иш темаси ғоят актуал, билдирилган мулоҳазалар қимматли эканлигини гапиришди.

Омон Ғанихўжаев ҳозир Тошкент Политехника институтининг автомобиль эксплуатацияси ва автомобиль йўллари факультети декани.

Биз олимдан мақсад ва режалар, факультет истиқболи ҳақида сўраймиз.

— Факультетимиз янги, олий ўқув юртининг кенжатойи. Биз тайёрлаётган мутахассисларга республикамизда талаб катта. Дастлаб ташкил этилганда, автомобиль транспорти ва автомобиль йўллари қурилиши бўлимларидан иборат эди. Кейин яна иккита бўлим очилди. Автомобиль транспорти экономикаси ва уни ташкил этиш ҳамда йўл қуриш машиналари, ихтисослиги бўлимларида ҳозир студентлар таҳсил кўрмоқда.. Энди.. ўзим ҳақимда нима ҳам айтишим мумкин?.. Илмий ишимни давом эттиряпман, ҳаммасини келажак кўрсатади.

Факультетни бу йил 222 киши битириб чиқди. Илгари унда ўқиётганлар 1200 киши бўлса, ҳозир 1620 кишига етди. Ёшларга 50 га яқин ўқитувчи дарс беряпти. Бу йил ўқишга 350 талаба қабул қилинади.

Янги факультет янги рўзғордек гап. Ҳар хил ташвиши бор. Уни бошқариш осон эмас. Омон Ғанихўжаев ишни пухта ташкил этиш, талабаларнинг шу кун талабига жавоб берадиган малакали мутахассислар бўлиб етишишига жон куйдиряпти. Автомобиль транспорти эксплуатацияси, автомобиль ишлаб чиқариш ва уни ремонт қилиш, автомобиль транспортини ташкил этиш ва унинг экономикаси, автомобиль йўллари кафедралари ишлаб турибди. Студентлар иккинчи курсдан бошлаб практикага чиқишади.

Ёз ойларида мамлакатимизнинг Горький, Москва, Минск ва Уралдаги йирик автомобиль заводларида, автомобиль хўжаликлари йирик йўл ва кўприк қурилишларида практикада бўлишади. У ёшларнинг ихтисосларини чуқурроқ ўрганишларига, амалий кўникма ҳосил қилишга ёрдам беряпти.

— Факультетни битираётганлар билими, савияси, — дейди Ғанихўжаев, — коллективимизнинг меҳнатини, обрў-эътиборини белгилайди.

У етакчилик қилаётган коллектив мана шу гапга амал қиляпти, талабаларнинг камолати учун жон куйдиришяпти. Биз бу қутлуғ, мураббийлик ишига бош бўлган ёш, жонкуяр олим Омон Ғанихўжаевнинг ишида ва илмий тадқиқотида муваффақиятлар тилаймиз.

С. МУҲИДДИНОВ.

●СУД ЗАЛИДАН

МУШТУМЗЎР

Қудрат Алимовнинг маҳаллада ўзига яраша ҳурмат-эътибори бор эди. Ҳамма қатори маҳалла йиғинларида, тўй-маъракаларда иштирок этар, иш жойида ҳам обрўйи ёмон эмасди. Аммо ичкиликка ружу қўйди-ю бутунлай ўзгарди қўйди. Энди у кўчага чиқиб бир-иккита «ҳамшиша» ўртоқларидан топар, деярли ҳар куни уйига маст бўлиб қайтарди. Маст бўлгандан кейин, ўз-ўзидан маълумки, одам «шер» бўлиб кетади, қўли «қичишади», бировнинг тўғри гапи ҳам тескари маънода тушунилади. Алимов ҳам ичиб олиб, тегканга тегиб, тегмаганга кесак отиб юрди. Ишни ҳам ташлади. Маҳалладошларининг бир неча бор берган танбеҳларини қулоғи ёнидан ўтказиб юбораверди.

Бир куни маст ҳолда ўртоқлари билан келаётиб, 15-шаҳар касалхонаси бекатида турган Рустамовни кўриб қолди. У тўғри келиб папирос сўради. Папирос олгач, «яримта» олиб берасан деб, туриб олди. Рустамовнинг «пулим йўқ» дейиши ҳам кор қилмади. «Мана пулинг бўлмаса», деб, калтаклай бошлади. Рустамов калтак зарбидан йиқилиб, ҳушидан кетди. 15-шаҳар касалхонасида унинг оғир тан жароҳати олганлиги аниқланди.

Судда Алимовнинг безорилик қилмишлари гувоҳлар томонидан очиб ташланди. Унинг кейинги 3-4 ой давомида ҳеч ерда ишламаганлиги, ичкиликбозликка берилганлиги маст бўлиб, учраганларни ҳақорат қилиши қайд этилди.

Куйбишев район суди безорилик кўчасига кирган Алимовни 3 йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—11|VIII да **Чио-Чио-Сан,** 12|VIII да **Корсар,** 13|VIII да **Трубадур.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—11|VIIIда **Улимдан кучли,** 12|VIII да **Парвона,** 13|VIII да **Олтин девор.**

Кино

11 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

Баҳор сувлари — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош —«ЧАЙКА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», НАВОИЙ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Жиноятчор дунё профессори—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.45 ва 10.40 минутда бошланади)

Гул ва тош —«ФЕСТИВАЛЬ».

Баҳор сувлари —«ХИВА».

Умр — «РАКЕТА».

12 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

Гул ва тош —«ЧАЙКА», «СПУТНИК», НАВОИЙ номли, «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Квартира — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Жиноятчор дунё профессори—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.45 ва 10.40 минутда бошланади).

Гул ва тош —«ФЕСТИВАЛЬ».

Баҳор сувлари —«ХИВА».

Жиноятчор дунё профессори—«РАКЕТА».

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА

Димитрис Псафас асари Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ҳ. ҒУЛОМ таржимаси

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби М. ЛЕВИЕВ музикаси.

12 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

«ЁЛҒОНЧИ ДАРКОР»

2 парда, 4 кўринишли, музикали сатирик комедия.

Саҳнага қўювчи режиссёр —Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Н. Островский номли Тошкент театр ва рассомлик санъати институтининг дипломанти Б. ИХТИЕРОВ.

Дирижёрлар — Н. ХАЛИЛОВ, Э. ТОШМАТОВ.

Рассом — Р. ТУМАНКОВ.

Режиссёр — С. РАҲИМЖОНОВ.

Концертмейстер — М. ФУРМАН.

Балетмейстер — О. НАЗРУЛЛАЕВ.

Кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

ТЕЗ КУНДА!

КУЗГИ МАВСУМ ОЧИЛАДИ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

11, 12, 13 АВГУСТ

КЕЧ СОАТ 8 ЯРИМДА

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист

ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА

иштирокида

КАТТА КОНЦЕРТ

Касса ҳар куни кундуз соат 2 дан очиқ.

Телевизор

10 АВГУСТ

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 Болалар учун. «Аравача» кинофильми. **18.40** «Ахборот» информацион программаси. **18.55** «Мен сингари қора». Бадиий телевизион фильм. **19.55** Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05 «Ахборот» информацион программаси. **20.20** «Фан» программаси. Ал Хоразмий. **20.55** Қишлоқ хўжалик фильмлари телевизион фестивали. **21.15** Назир Сафаров. «Шарқ тонги». Тўқимачилар маданият уйи халқ театрининг спектакли. Охирида янгиликлар.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА КУРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.15** Опералардан ария ва саҳналар. **21.00** Янгиликлар. **21.05** «Пионерия» телевизион агентлиги. **21.30** КПСС Марказий Комитети июль Пленуми — ҳаётга. **22.00** Рангли телевидение. «Очилган қўриқ». Бадиий фильмнинг биринчи серияси. **23.30** «Вақт» информацион программаси. **24.00** Рангли телевидение. З. Чернишева. «Москва чироқлари». Телевизион спектакль. **01.10** «Зангори экран» ҳафталиги. **01.30** Рангли телевидение. Концерт. **02.30** Москва кўрсатувларининг охири.

11 АВГУСТ

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА КУРСАТАДИ

13.00 Кўрсатувлар программаси. **13.05** Янгиликлар. **13.15** Саҳна усталари билан учрашувлар. СССР халқ артисткаси Л. Руденко. **14.15** Ёшлар фестивали. Қозоғистон ССР ўқувчилари куйи. Бадиий ҳаваскорлар концерти. **14.45** Рангли телевидение. Болалар учун. «Загадкино қишлоғида». «Одамлар бамисоли дарё» телевизион фильмлари. **16.00** Янгиликлар.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 «Ахборот» информацион программаси. **18.45** Кичкинтойлар учун эртаклар. **19.15** А. Толстой. «Актриса». Телеспектакль. **19.55** Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05 «Ахборот» информацион программаси. **20.20** «Давр мадҳи шоирлар назмида». **20.40** «Бевафо якан». Музикали комедия. **21.40** Қишлоқ хўжалик билимлари университети. **22.10** Янгиликлар. **22.15** «Ҳеч қачон унутиб бўлмайдиган қотиллик». Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА КУРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.15** «Дўстлик йўлидан». Телеочерк. **20.45** Концерт. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Болалар учун. «Юлдузча порлайди». **21.30** КПСС XXIV съезди олдидан. **22.00** Рангли телевидение. «Очилган қўриқ». Бадиий фильмнинг иккинчи серияси. **23.35** «Вақт» информацион программаси. **24.00** Балет билан танишув. Л. Делибнинг «Коппелия» балети. П. И. Чайковский номидаги Пермь Академик опера ва балет театрининг спектакли. **02.30** Янгиликлар, кўрсатувлар программаси.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02 49 дан 33 02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29 33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27 22 партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33 29 55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими —33-28 95 эълонлар бўлими — 33-81 42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР 3075.
Р—14562.